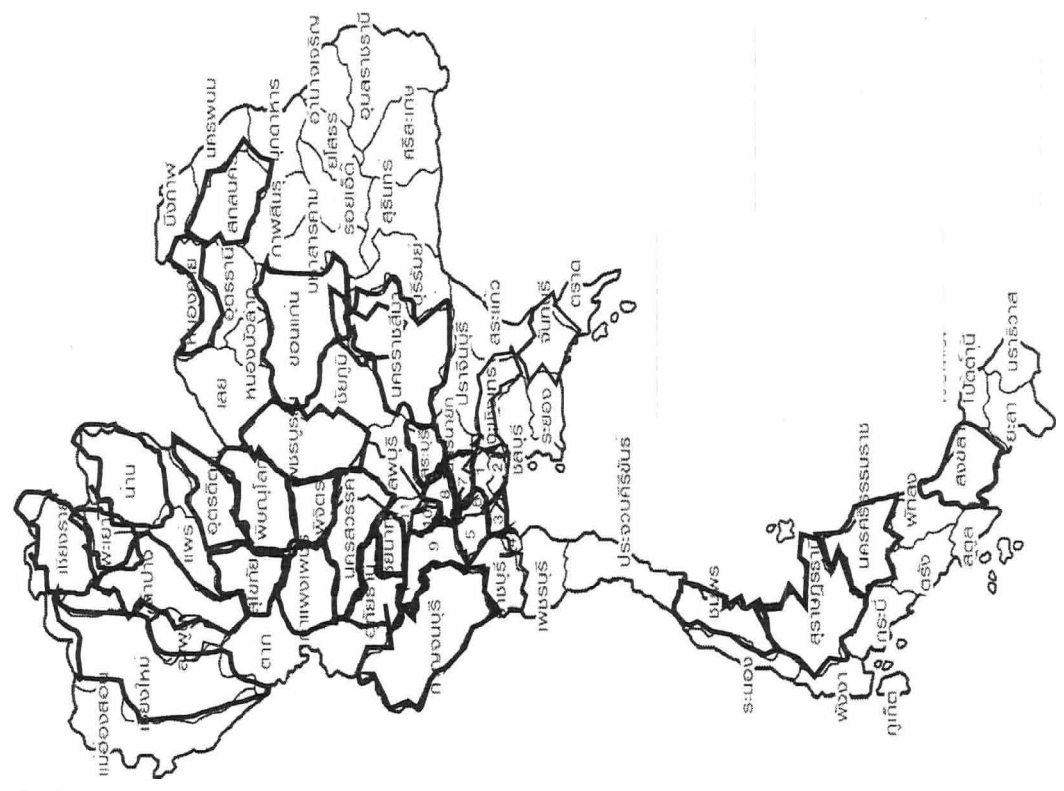

จังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับโรคไข้หวัดนก ๓๘ จังหวัด

ลำดับงานป้องกันควบคุมโรค	จังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับโรคไข้หวัดนก
ที่ ๑ (เชียงใหม่)	เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน
ที่ ๒ (พิษณุโลก)	สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์
ที่ ๓ (นครสวรรค์)	กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร
ที่ ๔ (สระบุรี)	พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ปทุมธานี นนทบุรี
ที่ ๕ (ราชบุรี)	นครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สุพรรณบุรี ราชบุรี
ที่ ๖ (ชลบุรี)	จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก
ที่ ๗ (ขอนแก่น)	ร้อยเอ็ด ขอนแก่น
ที่ ๘ (อุดรธานี)	สกลนครหนองคาย
ที่ ๙ (นครราชสีมา)	ชัยภูมิ นครราชสีมา
ที่ ๑๐ (อุบลราชธานี)	-
ที่ ๑๑ (นครศรีธรรมราช)	ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี
ที่ ๑๒ (สงขลา)	สงขลา
สถาบันควบคุมป้องกันโรคเขตเมือง	กรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ :

ข้อมูลจาก สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์

คำแนะนำประชาชน เรื่อง การป้องกันโรคไข้หวัดนก
และคำแนะนำสำหรับผู้เดินทางไปยังต่างประเทศที่มีการระบาด

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

๑ กันยายน ๒๕๖๐

ด้วยสถานการณ์โรคไข้หวัดนกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ไข้หวัดนกในคน ปี ๒๕๖๐ ข้อมูลองค์การอนามัยโลก รายงานเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ A (H๕N๑) จำนวน ๓ ราย และเสียชีวิต ๑ รายในประเทศอียิปต์ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ รายงานเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ พบผู้ติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H๗N๙ รายใหม่ระหว่างวันที่ ๒๖ กรกฎาคม - ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒ ราย ในประเทศจีน สำหรับสถานการณ์การติดเชื้อไข้หวัดนกในสัตว์ องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ รายงานพบสัตว์ปีกติดเชื้อไข้หวัดนกว่า ๖๔ ประเทศทั่วโลก ทั้งหมด ๘ สายพันธุ์ โดยพบสายพันธุ์ H๕N๑ ใน ๑๕ ประเทศ และสายพันธุ์ H๗N๙ ใน ๒ ประเทศ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่องรวม ๔๕ จุด เช่น ประเทศกัมพูชา เมียนมาร์ เวียดนาม มาเลเซีย ลาว

สำหรับประเทศไทย มีความเสี่ยงจากการเคลื่อนย้ายสัตว์บริเวณแนวชายแดน การเคลื่อนย้ายไก่พื้นเมือง ไก่ชน พื้นที่เลี้ยงสัตว์ปีกหนาแน่น หรือมีพื้นที่พบสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติจำนวนมาก รวมทั้ง พบในโครงการเลี้ยงไก่เพื่ออาหารกลางวันนักเรียน ข้อมูลจาก สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์ ตั้งแต่เดือน มกราคม ๒๕๖๐ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ พบจังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับโรคไข้หวัดนก ๓๘ จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สุพรรณบุรี ราชบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก ร้อยเอ็ด ขอนแก่น สกลนคร หนองคาย ชัยภูมิ นครราชสีมา ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา กรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในวงกว้างในประเทศได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการคงมาตรการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเข้มข้น กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข จึงขอให้คำแนะนำแก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้หวัดนก ดังนี้

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่/เป็ด

๑. หากมีไก่ เป็ดป่วยหรือตายไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ให้รีบปรึกษาเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่ทันที ต้องไม่นำไก่ เป็ด ที่ป่วยหรือตายออกมาจำหน่าย และทำลายตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อเข้าสู่สัตว์อื่นหรือคน
๒. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ต้องป้องกันสัตว์ปีกของตนเองไม่ให้ติดเชื้อไข้หวัดนก โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

■ คำแนะนำสำหรับผู้เดินทางไปยังต่างประเทศ

ประชาชนที่เดินทางไปยังพื้นที่ที่พบการเกิดโรค สามารถเดินทางไปยังพื้นที่ดังกล่าวได้ตามปกติ ทั้งนี้ควรรับประทานอาหารปรุงสุก ล้างมือบ่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนรับประทานอาหาร ในชีวิตประจำวันให้หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ปีก และหากจะไปตลาดค้าสัตว์มีชีวิตควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ รวมทั้งพื้นผิวที่สัตว์เหล่านั้นอยู่ หากมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ให้รีบไปพบแพทย์พร้อมประวัติการสัมผัสสัตว์ปีก และประวัติการเดินทางไปยังพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค

■ คำแนะนำสำหรับผู้เดินทางมาจากพื้นที่ที่พบการระบาดของโรค และเดินทางเข้ามาภายในประเทศ

1. ผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่ที่พบการระบาดของโรค หากมีอาการของระบบทางเดินหายใจ หรืออาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ควรสวมหน้ากากอนามัย และรีบไปพบแพทย์ พร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง
2. ปฏิบัติตามหลักสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น การล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการไอและจาม
3. รับประทานอาหารที่ปรุงสุก

■ คำแนะนำสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

ควรมีการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรออกคำเตือนประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนก ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีอาการไข้หวัดใหญ่ หากมีความจำเป็นควรสวมหน้ากากอนามัยและถุงมือ และไม่ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้ป่วย
2. หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ปีกที่มีการป่วย
3. ไม่นำสัตว์ปีกที่ป่วยตายมาประกอบอาหาร
4. หากมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ และอาการแยกลงใน ๒ วัน ให้รีบไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติการสัมผัสโรค

■ คำแนะนำประชาชนทั่วไป

1. รับประทานเนื้อไก่และไข่ที่ปรุงสุก
2. หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ปีกที่มีอาการป่วยหรือตาย หากไปที่ตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิต ควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ รวมทั้งพื้นผิวที่สัตว์เหล่านั้นอยู่
3. ห้ามนำซากสัตว์ปีกที่ป่วยตายไปรับประทานหรือให้สัตว์อื่นกิน ต้องรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
4. หากต้องสัมผัสกับสัตว์ปีกในระยะที่มีการระบาดในพื้นที่ ให้สวมหน้ากากอนามัย และสวมถุงมือ

๕. ล้างมือบ่อยๆ และทุกครั้งหลังการสัมผัสสัตว์ปีกและสิ่งคัดหลั่งของสัตว์ปีก ด้วยสบู่และน้ำ
๖. การเดินทางระหว่างประเทศยังสามารถเดินทางได้ตามปกติ ไม่จำเป็นต้องจำกัดการเดินทาง
๗. ผู้ที่จะเดินทางไปต่างประเทศ ให้หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ปีก รวมทั้งนกธรรมชาติ
๘. หากมีอาการเป็นไข้ ไอ ปวดเมื่อยตามร่างกาย และเคยสัมผัสสัตว์ปีก หรือผู้ป่วยปอดบวมให้รีบไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติสัมผัสโรค หรือแจ้งประวัติการเดินทาง

สามารถติดตามแนวทาง คำแนะนำ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน ได้ที่สายด่วน กรมควบคุมโรค หมายเลข ๑๔๒๒ หรือเว็บไซต์สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค (<http://beid.ddc.moph.go.th>)

รวบรวมและเรียบเรียงโดย : สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค

คำแนะนำสำหรับสถานศึกษา
เรื่อง การป้องกันโรคไข้หวัดนก

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

๑ กันยายน ๒๕๖๐

ปัจจุบันมีกิจกรรมการเลี้ยงไก่ สัตว์ปีกชนิดต่างๆ ในโรงเรียน เช่น โครงการการเลี้ยงไก่ไข่เพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาทักษะอาชีพ เป็นแหล่งอาหารของนักเรียนในพื้นที่ต่างๆ ช่วยลดภาวะทุพโภชนาการ รวมถึงพัฒนาระบบการบริหารจัดการสหกรณ์ในโรงเรียน ประกอบกับข้อมูลจาก สำนักกระบวนวิทยา กรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์ ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๐ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ พบจังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับโรคไข้หวัดนก ๓๘ จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สุพรรณบุรี ราชบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก ร้อยเอ็ด ขอนแก่น สกลนคร หนองคาย ชัยภูมิ นครราชสีมา ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา กรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในวงกว้างในประเทศได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการคงมาตรการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเข้มข้น กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข จึงขอให้คำแนะนำแก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้หวัดนก ดังนี้

๑. เชื้อโรคที่มีโอกาสติดต่อจากสัตว์ปีกสู่คน อาจมาจากการสัมผัสสัตว์ปีกป่วย/ตายโดยตรง หรือโดยทางอ้อมจากการสัมผัสสิ่งคัดหลั่งจากสัตว์ที่เป็นโรค เช่น มูล น้ำมูก เลือดของสัตว์ที่ป่วย โดยเมื่อสัมผัสสัตว์ที่ป่วยแล้วมักเอามือมาสัมผัสกับหน้า จมูก หรือปากตนเอง ทำให้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย

๒. สัตว์ปีกที่ป่วยจากเชื้อโรคที่อาจติดต่อสู่คนได้ จะมีอาการชูปมอม ไม่กินอาหาร ขนยุ่ง ขนร่วง ซึม ไอ จาม หายใจลำบาก หน้าบวม หงอนและเหนียงบวม มีสีคล้ำ ท้องเสีย บางตัวอาจตายกะทันหัน โดยไม่แสดงอาการชัดเจน หรือพบการตายผิดปกติเป็นจำนวนมาก

๓. แนวทางปฏิบัติสำหรับครู/ผู้ปกครอง

๓.๑ หมั่นสังเกตอาการผิดปกติดังกล่าว หรือหากได้รับแจ้งจากเด็กนักเรียน ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอหรือจังหวัด/อาสาปศุสัตว์ (อสป.)/อาสาสมัครสาธารณสุข (อสส.)/อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)/เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล

๓.๒ หากพบสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทันที และรอเจ้าหน้าที่ เพื่อเข้าดำเนินการ ห้ามเคลื่อนย้ายและจับสัตว์ป่วยตายไปฝัง ทั้งลงคลอง บ่อ หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ (หากมีความ จำเป็นต้องสัมผัสสัตว์ ควรสวมถุงมือยาง ถ้าไม่มี อาจใช้ถุงพลาสติกหนาๆ สวมมือ โดยไม่ต้องจับสัตว์ด้วยมือเปล่า รวมทั้งล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำ ไม่นำมือมาลูบหน้า จมูกหรือปาก)

๓.๓ ดูแลนักเรียนไม่ให้สัมผัสสัตว์ปีกป่วย/ตาย ไม่นำสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หรือไข่จากสัตว์ ปีกที่ป่วย/ตายมารับประทาน หากพบมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ให้รีบพบแพทย์ และแจ้งประวัติสัมผัสสัตว์ปีก

๔. แนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียน

๔.๑ หากพบสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติให้แจ้งครู/ผู้ปกครอง ไม่จับสัตว์ปีกป่วยตายเอง ไม่นำสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หรือไข่จากสัตว์ปีกที่ป่วย/ตายมารับประทาน และหากมีอาการไข้ภายใน ๒ สัปดาห์ ให้แจ้งครู/ผู้ปกครอง

๔.๒ ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำ และทุกครั้ง หลังจากสัมผัสสัตว์ปีกและสิ่งคัดหลั่ง จากสัตว์ปีก ไม่นำมือมาลูบหน้า จมูกหรือปาก หลังสัมผัสสัตว์ปีก

สามารถติดตามแนวทาง คำแนะนำ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เป็นปัจจุบัน ได้ที่สายด่วน กรมควบคุมโรค หมายเลข ๑๔๒๒ หรือเว็บไซต์สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค (<http://beid.ddc.moph.go.th>)

รวบรวมและเรียบเรียงโดย : สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค